

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentului:		Pretiuu insertiunilor:		Corespondintiele sè se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl.— cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu		
„ „ „ „ 1/2 anu . . .	2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . .	7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.		
„ „ „ „ 1/2 „	3 „ 50 „			

Despre descoperirile divine.

Cu religiunea sta in celu mai strinsu necsu idei'a si conceptulu despre descoperirile divine, sub cari intielegemu comunicatiunea divina, prin care Dumnedieu in modu supranaturalu ne invétia despre lucruri mai inainte necunoscute, si ne luminéza despre scopulu lucrarei, voiei, si veneratiunei sale, despre destinulu si scopulu finalu alu nostru, precum si despre midilócele necesarii, ce conducu la acelu scopu.

Religiunea presupune si crede in esistinti'a descoperirilor divine, fara de cari ea nu s'ar fi pututu nici desvoltá nici progresá. Educarea si formarea religiósá-morala a omului d'antaiu e opulu lui Dumnedieu si rezultatulu descoperirilor lui, cari ne arata, cà intre omu si Dumnedieu exista cele mai intime relatii, pe Dumnedieu ni-lu infacisíéza ca pre educatoriulu si invetiatoriulu omului, care prin imediatele descoperiri divine si-cultivéza facultátile sale spirituali si religióse.

Facultatile spirituali si religióse ale omului numai prin descoperirile divine se potu desvoltá, si religiunea numai astu modu s'a pututu sustiené si progresá, càci numai acolo putemu aflá credintia in adevératulu Dumnedieu, unde s'a descoperitu insusi pre sine, precum : la protoparintii nostri inainte de caderea lor, la patriarhii din testamentulu vechiu, la poporulu israilteanu, càrui s'a descoperitu prin sant'a scriptura, si in fine mai perfectu in chrestinismu, unde s'a descoperitu Ddieu prin sine insusi, adeca prin Fiulu seu. Din contra la popórele care n'au primitu descoperirile divine, acolo si conceptulu si ideile ce li-au remasu ca o ereditate strabuna din descoperirile primitive, le aflámu in cea mai mare confusiune si schimosite, servindu numai spre desonórea si rusinea omenirei. La aceste popóre aflámu indumnedieiti muritorii, objectele fara viétia, sórele si lun'a, plantele si animalele, ba ce e mai multu si degradatoriu, insusi pecatulu.

Cumca Dumnedieu s'a descoperitu pre sine, si cà descoperirile divine existu, este afara de tóta indoial'a. Acést'a ne invétia Apostolulu Pavelu cand dice : „In multe feliiuri, si in multe tipuri a graitu de demultu Dumnedieu parintiloru nostri prin profeti, éra mai pe urma a graitu prin fiulu pre carele l'a pusu mostenitoriu tuturoru, prin care a facutu si veacurile“. ¹⁾ Aceste descoperiri la inceputu si pana nu se inventase artea scrierei, s'a pestratu si propagatu din gura in gura prin traditiune. Traditiunile si pana astadi sunt de mare valóre si insemnate, càci si dupa in-

ventarea artei de scrisu, cele mai multe descoperiri divine s'au pestratu si derivatu la noi prin traditiuni; prin urmare traditiunile sunt o invetiatura fundamentala in ortodocsismu, si stau in celu mai mare necsu cu descoperirile divine, ba, aceste numai in traditiuni si-afla punctulu de odihna, despre ce marturisescu barbati evangelici si apostolici; asia Evangelistulu Ioan u dice : „Sunt si altele multe care a facutu Iisusu, care de s'ar fi scrisu câte un'a, mi-se pare cà nici in lumea acést'a nu ar incapé cartile ce s'ar fi scrisu“. ¹⁾ Si Pavelu: *Fratiloru stati si tieneti traditiunile in care v'ati invetiatu ori prin cuventu ori prin epistol'a nostra*. ²⁾ *Ce s'au crediutu si primitu in totu timpulu si in totu loculu de biserica aceea e ortodocu si traditionalu „quod ubique, quod semper, et quod ab omnibus creditum est, hoc est catholicum*“. Traditiunile le aflámu si la alte popóra si legislatori renumiti din anticitate de si in alta forma si sub altu nume, precum „*mores maiorum, consuetudo contra — praeter — et secundum legem*. La strabunii romani nu represintau mai pucinu decâtu adevérulu si dreptulu traditionalu, care mai in urma s'au numitu dreptulu séu „*ius consuetudinarium*“.

Descoperirile divine se impartu in imediate, cari prin singuru Dumnedieu s'au descoperitu precum sunt: invetiaturile date de Dumnedieu protoparintiloru nostri in raiu, promisiunile facute lui *Avramu, Isacu, Iacobu, lui Moisie*, si descoperirile prin *Iisusu Christosu*; altele sunt mediate, candu prin altii adeca prin trimisii sei s'a descoperitu pre sine, cum sunt *profetii*. Ele se mai impartu in descoperirile legii vechi, cum sunt alui Dumnedieu Tatalu in raiu, a patriarhiloru si a profetiloru din testamentulu vechiu, si in a legii cei noue séu cele descoperite prin *Iisusu Christosu* si *Apostoli*. In fine se mai impartu in descoperiri antice, care se referescu la crearea lumii si alte intemplari inainte de *Avramu*, in timpulu patriarhiloru, de la *Avramu* pana la *Christosu* si in chrestinismu dela *Christosu* pana astadi.

Descoperirile antice cuprindu in sine dispusetiunea divina, prin care Dumnedieu din punctu de vedere religiosu moralu a invetiatu pre genulu omenescu, si l'a condusu pana la acelu punctu de timpu, candu inmultindu-se elu s'a imprastiatu preste totu pamentulu. Sant'a scriptura dovedesce, cà Dumnedieu a datu religi'a mai antaiu in raiu, candu a conversatu cu omulu, pe care l'a creatu dupa tipulu si asemenarea sa, l'a consantitu si acumulatu cu indurárele si cu tóte bunatatile sale; acolo l'a invetiatu pre omu despre

¹⁾ cap. 21. 25.

²⁾ II Tesal. cap. 2 v. 15.

³⁾ Vincentius Lirineus in commonitorium.

¹⁾ Evrei cap. 1. v. 1 si 2.

scopulu lui finalu, care este salutea eterna, i-a luminatu facultatile spirituale, a intemeiatu casatori'a, fundamentulu ori carei societati umane. Dara pre langa tóte acestea, fericirea omului d'antaiu n'a tîenutu multu timpu, căci pis-miundu-lu diavolulu l'a insielatu si l'a indemnatu la pecatu, prin care s'a instrainatu de Dumnedieu si s'a lipsitu de tóta fericirea, încátu omulu nu erá mai multu fiulu lui Dumnedieu celu iubitu; sufletulu cu corpulu lui erau in lupta continua; voi'a libera slabise, si de aci urmara rusinea, recél'a, temerea si mai vertosu intunecarea mintilui.

Ast-feliu, descoperirile divine le aflamu la tóte popó-rele din anticitate, dar alterate ori schimosite prin mitologismu, încátu astadi nu le putem cunósce puritatea originaria; ceva mai curatu s'au sustienutu aceste la poporele din Asi'a, la Persi, Chinesi si Indieni, precum si la Egiptienii din Africa, de unde apoi s'au strecuratu si in apusulu Europei. Cumca filosofii apuseni greci si romani au imprumutatu ideile lor cele sublime despre Dumnedieire dela resariteni nu mai sufero indoiala. Filosofulu *Tales* a imprumutatu conceptulu si ideii'a despre unitatea lui Dumnedieu din cartile misteriose a preotiloru Egiptieni. *Pitagora* a adusu sciinti'a sa din Egiptu, Fenicia si Babilonia. *Socrate* n'a calatoritu la resaritu, dara multe a invetiatiu dela *Pitagora*. Cei doi discipuli a-lui *Socrate*, *Plato* si *Xenofonte*, si-au tîenutu de cea mai mare norocire, că au pututu calatori orientulu, si a se întorcede de acolo cu cunoascintie bogate in patri'a lor; ba, se pare, că *Plato* in persóna se fi convenitu si conversatu cu israelitii in Egiptu, căci din candu in candu elu face alusiune la fabulele din *Siria* si *Fenicia*, pentru care filosofulu *pitagoricu* *Numerius* ilu numesce *Moisie* grecescu, dicendu: „*Cine e Plato decátu unu Moisie care vorbesce grecesce?*” Misteriile *eleusine* in care se cuprindu cele mai apropiate si curate ideii despre Dumnedieu si relatiunile nóstre catra densulu inea sunt de origine si din fonti resariteni.

Cumca Dumnedieu a conversatu cu ómenii, si că elu e autorulu religiunei, in esentia o gasimu acést'a in miturile tuturoru poporeloru desi in modu metamorfosatu. In rapirea temetoriului de Dumnedieu *Enoch* ni se reprezinta credinti'a despre nemurirea sufletului, care la *Indieni* o aflamu in peregrinarea — *metempsychosea* sufletelor, si de aci s'a derivatu si in Grecia.

Urme din istori'a creatiunei aflamu la mai multe popóra din Asia, mai vertosu la *Indieni*. In fabulele mitice a-le acestora pretutindene gasimu o divinitate, care plana preste ape, acusi sub nume de *Brachma*, acusi *Visnu*, acusi *Schiva*; de aci a urmatu apoi, că apele s'au privitu ca obiecte sante nu numai la *Indieni*, cari au datu fluviului *Ganges* onórea divinitatii, si la *Persi*, cari, nu cumva se întineze si profaneze ap'a, se retineau si dela navigare; ci inca si in scolile cele clasice ale greciloru si romaniloru gasimu urme de aceste. *Pindaru* care dintre toti poetii grecesii a fostu mai initiatu in filosofi'a orientala, incepe prim'a sa cantare olimpica cu ap'a: „*Mai buna e apa.*” Filosofulu *Tales* a invetiatiu că inceputulu tuturoru lucruriloru este ap'a, pentru aceea poetii Greci si Romani jurau pre dieii lor la riulu *Stix*, căci ap'a erá simbolulu curatieniei, care dupa geologii moderni incetu cu incetulu a curatitu pamentulu nostru de amestecatur'a elementelor inflamabile si recindulu l'a facutu productivu, producendu mai antaiu lumin'a, apoi plantele, animalele acvatice si terestre, si in urma omulu. Nu e mirare că si *Christosu* a alesu de materi'a nascerei a dou'a séu a curetieniei ap'a, dicendu in discursulu avutu cu *Nicodemu*: „*De nu se va nasce cineva din apa si din spiritu nu va putea se între in imperati'a ceriuriloru.*”¹⁾ Si la cin'a cea de pe urma in semnu de curatire a spatulu cu apa piciórele invetiaceiloru sei dicandu lui *Petru*: „*De nu te voi spalá nu ai parte cu mine.*”²⁾

Cu starea cea fericita si caderea cea nefericita a omu-

lui ne intalnimu in tóte fabulele periodului de aur a lumiei. O gasimu acést'a la *Chinesi*, cari derivau tóta nefericirea din instrainarea dela Dumnedieu, si fericirea din întorcere catra Ddieu. Instrainarea dela Dumnedieu si coruptiunea atáta ii atinsese, încátu invetiatiu, că ómenii nu sunt alt'a decátu nisece spirite vietuitoro lapadate din ceriu pre pamentu pentru peccatele lor, si cumca viéti'a omului pre pamentu nu e alta decátu unu periodu de timpu datu omului de Dumnedieu spre indreptare si curatienie. Acestu principiu a indemnatu pe preotii *Brachmini* ca se-si torturaze trupulu in modulu celu mai infioratoriu. Unii dintre *Brachmini* si-prajeau trupulu lor la focu, altii petreceau nopti intregi in apa rece, altii ani intregi si-torturau trupulu prin locuri pustie, éra altii legau trupulu golu cu cuie catra niste scanduri, si-lu espuneau la arsi'ta sórelui si la frigu.

Mai departe, precum adorarea lui Dumnedieu, asia si oftarea dupa unu rescumparatoriu o aflamu la tóte popórele din anticitate, pana si la Greci si Romani. Acést'a se esplica cu acelu locu din descoperirile divine, unde Dumnedieu in cuvintele celea arcanice indreptate catra insielatoriulu omulu ne da primul signalu de sperantia intr'unu rescumparatoriu, dicandu: „*Inimicitia voiu pune între tine si între muiere si între sementi'a ta si între sementi'a ei, acésta seminti'a va sdrobi capulu teu, si tu vei impunge calciulu ei.*” (Facere I. 3. 15.) Prin seminti'a muierei santii parinti au intielesu la locul acést'a, care nici nu sufero alta interpretare, pre mantuatoriulu nostru *Iisus Christosu* care a sdrobitu capulu-siarpelui in repediunile Iordanului.

Suvenirea si istori'a despre diluviulu lui *Noe* le aflamu conservate in miturile si fabulele popóreloru antice in detaiu, mai perfecte le aflamu in asa in istori'a Chinesiloru, Indieniloru, si Caldeiloru. *Berosus* in istori'a Caldeiloru numesce pre celu mantuitu de potopu *Csisuthrus*. Povestea referitóre la elu e urmatoarea: „*Lui Csisuthrus alu 10-lea Rege dupa Alorus -- Noe inca au fostu a 10 generatiune dupa Adamu -- i-s'au aratatu in visu Dumnedieulu Cronos -- Saturnu -- si l'au incunoscintiatu despre apropierea unu diluviu, prin care Dumnedieu va se stinga totu genulu omenescu depe pamentu, si i-a poruncitu se faca o naia, in care se între elu si pruncii sei, pretinii si animalele cele cu patru picioare. Csisuthrus s'au acomodatatu demandarei si au facutu asia, si dupa ce i-s'a imparutu că scadu apele, au lasatu afara câteva paseri care neaflandu mancare s'au reintorsu numai decátu, dupa câteva dile éra si le a lasatu, si acum s'au in torsu cu picioarele tinóse, asisderea au facutu si a trei'a óra, dara acumu nu s'au rentorsu mai multu paserile, de unde Csisuthrus a dedusu uscarea pamentului, au facutu o spartura in corabie si dupa ce a veditu, că e espusu pe umerii unu munte, a esitu afara cu pruncii si cu conducatoriulu naiei.*” — Naratiunile Greciloru despre diluviulu din dile lui *Deucalion* se referescu la diluviulu lui *Noe*. *Ovidiu* in metamorfósele sale amintesce despre unu columbu, éra *Plutarch* dice că „reintornarea columbului in nae a preinsemnatu lui *Deucalion* incetarea ploiloru, si remanerea altui columbu pre pamentu a indicatu scaderea apelor, uscarea pamentului si inseninarea ceriului.” Istori'a despre atacarea ceriului prin *Titani* si *Uriesi* inca nu e alta decátu metamorfosarea istoriei zidirei turnului *Babilonu* si amestecarea limbiloru acolo.

Aceste sunt revelatiunile séu descoperirile divine, care le-a descoperitu Dumnedieu in periodulu anticu protoparintiloru nostri, si care le aflamu la tóte poporele din anticitate desi intrunu modu fórte confusu si schimosite. Éra in cátu pentru descoperirile patriarchale si cele christiane, ele sunt atátu de cunoscuté încátu nici nu le mai amintim la locul acést'a; ci i-lu indreptamu pre onoratulu cetitoriu la istori'a biblica si la sciintiele theologice unde si-póte castigá cele mai vaste notiite si cunoscutie despre densele.

Ioanu Damsia,
parochu si asesoru.

¹⁾ Ioanu 3. 15. ²⁾ Ioanu 13. 9.

Despre pedepse.

Supunerea este o virtute cardinala a elevului, si sta intru aplecarea libera a vointiei sale sub vointia rationala a educatoriului. Este un adeveratu daru acel'a, ce se respandesc asupra instructiunii si educatiunei, daca elevii sunt cu ascultare voiósa, implinescu cu cea mai mare strictétia legile scolastice. Adesea inse ne intelnimu cu contrariulu. Elevii sunt desfranati, cerbicosi, si pré usioru se revólta pe facia contra voiei invetiatoriului, — si astfeliu acest'a e constrinsu a recurge la unu midilocu cam aspru pentru mantinerea disciplinei, — la *pedepse*.

Intre diferitele teme pedagogice, cu cari s'au ocupatu barbatii insuflétiti pentru cauzele scolastice, tem'a *despre pedepse* a atrasu o viua interesare din partea multor'a. Unii au pledatu dela inceputu pe langa practicabilitatea neincungiurabila a pedepseloru; éra altii au vestitu in gur'a mare, cà pedepsele nimicescu simtiemintele nobile, si aplicandu-se adeseori copilulu numai are frica de ele, devine nepasatoriu.

Quintilianu, Montaigne, Locke, Resevitz si altii condémna cu totulu pedepsele. Filantropistii erau de credintia, cà cei retaciti numai prin blandétia, umanitate, vorbe dulci se voru aduce pe cale buna; dar acést'a a fost numai o dorintia pia, in praca s'au folositu si dinsic de pedepse nu pré umane, cum au fost: frecarea spateloru cu o peria aspra, inchisórea in locu angustu, mancarea din unu blidu de lemnu.

Cumca multi pedagogi sunt contrari de mórte ai pedepseloru, pré usioru se póte esplicá. Mai nainte cu trei diecenii tóta activitatea educativa s'a redusu la báciulu inricosiatu. Bietii copii pentru ori ce lucruri bagatele aveau se faca cunoscintia cu báciulu, cu disciplin'a despotica. Inca si in dilele nóstre tractarea mai despotica lasa dupa sine din candu in candu unele urmári rele.

Si noi am fi pentru eschiderea pedepseloru ca midilocu educativu, daca educatiunea prima a copilului ar cospunde tuturoru recerintieloru; acést'a inse este numai o dorintia viua, in realitate exista o multime de impregiurári stricatióse escate prin procedur'a gresita a educatiunei, cari adesea se potu delaturá si nimici prin aplicarea rationala a pedepseloru. „Pedéps'a a fost in tóte timpurile recunoscuta ca celu mai insemnatu midilocu educativu, ba asupra ómeniloru neculti ca uniculu in felulu seu, si cu tóte cà civilisatiunea progresiva a delaturatu unele pedepse pré aspre si le a inlocuitu cu altele mai moi,— totusi pedepsele numai in unele casuri norocóse s'aru potésterge,“ — dice renumitulu pedagogu Curtman. Éra Stoy astfeliu se espriima: „Inflorirea familieloru, scóeloru si a stateloru depinde dela disciplin'a stricta a junimei.“

Dupa ce am constatatu necesitatea pedepseloru, se arétámu pe scurtu in ce sta scopulu loru.

Scopulu pedepsei este: indreptarea copilului; restabilirea ecuilibrului moralu alteratu in elu.

Acestu scopu se póte realizá in dóue moduri a) in modu naturalu, b) si in modu arbitraru; prin urmare si pedepsele sunt *naturale* si *arbitrarie*, càtra cari se mai adauga si *pedepsele mestecate*. Pedepsele naturale sunt efectele neincungiurabile ale fapteloru rele, éra cele arbitrare aterna dela placerea invetiatoriului. Asia d. e. daca cineva prin fumatulu multu se bolnavesce, séu prin dantiulu pré esalatu si-atrage unu morbu greu de peptu, atunci respectivulu suferu pedépsa naturala, carea inse se preface in arbitraria candu si invetiatoriulu lu-mai pedepsesce.

Adeseori inse pedepsele naturale nu resulta neincungiurabilu, càci invetiatoriulu inca si-manifesta voi'a sa, si astfeliu se nascu *pedepsele mestecate*. Pedéps'a mestecata este aceea, candu copilulu lenosu nu-i dàmú recreatiune, in celu mintinosu nu ne punemu increderea, pre celu diligintelu-distingemu, pre celu necuratu lu-eschidemu din societate. In tóte aceste casuri atátu elevulu cât si invetiato-

riulu si-amesteca voi'a loru, si in urma se restabilesece indreptarea moralu spre binele elevulu si a scólei.

Pedepsele sunt intr'adeveru de mare influentia, dar aplicandu-le reu, ele strica si nimicescu si aceea, ce dóra in fondu a fost bunu si roditoriu.

Cari sunt deci regulele, conform caror'a invetiatoriulu are se procéda la intrebuintiarea pedepseloru?

Regulele, cari au a fi observate din partea invetiatoriului la pedepse, se contragu in urmatóriele:

1. Pana candu ne potemu folosi de ori care altu midilocu educativu, se nu recurgemu de feliu la pedepse, numai arunci trebuie pedéps'a aplicata, candu se considera ca uniculu midilocu necesariu la indreptarea gresieleloru taiatórie in viétia moralu a copilulu.

2. Ori care fapta rea purcésa din resolutiune cadesub pedépsa aspra, ca voi'a copilulu se nu lucre in directiuni stricatióse. Aici se observa, cà demonstrarea si resonare din partea invetiatoriului nu sunt la locu nainte de pedépsa, ci abia dupa ce elevulu a suferitu pentru gresiél'a sa, se i se arete lamuritu, cu cuvinte blandé, petrunse de iubire adeverata, cà abaterile voiei de pe calea buna nu potu remané ascunse si nepedepsite.

3. Pedéps'a se nu fia aplicata din capriciu, preocupare, indispositiune séu dóra si din ura. Invetiatoriulu sé-se ferésca a pedépsi din mania, càci acést'a fiindu pasiunea cea mai periculósa, nu e démna de caracterulu unui educatoriu. De aceea si Socrate a disu catra sclavulu seu: te-asi bate, dè-ca n'asi fi maniosu. Din seriositatea ori carei pedepse trebuie sé-se respandésca iubirea, compatimirea facia de celu ce are se fia pedepsitu, càci numai atunci se destépta inim'a copilulu spre *pocaintia*, fara de carea pedéps'a n'are nici unu sensu.

4. Pedéps'a se fia acomodata *individualitátii* elevulu, càci numai atunci vom procede cu mai multa siguritate la aplicarea diferiteloru midilóce educative. Càte nefericiri nu s'au ivitu dejá numai din lips'a de cunóscere a naturei copilulu! Càti invetiatori nu se folosescu de pedepse corporale, cari fiindu in contra individualitátii, producu adesea totala ruinare! Multe casuri din esperientia ni dovedescu destulu de lamuritu, cà cu ajutoriulu naturei multu putemu face, ér fara ea multe potemu stricá. Individualitatea copilulu, acést'a schinténa divina in omu, pretinde ca si pedepsele neincungiurabile se-se acomodeze ei.

5. Pedéps'a se fia *gradata*, va se dica mai antaiu incepemu cu admoniarea, se arétámu copilulu in colori deschise gresiél'a facuta si rezultatele ei periculóse. La repetirea gresielei ne folosimu de infrontare mai aspra, si candu nici acést'a nu folosesce, atunci recurgemu la pedéps'a meritata. Daca se ivesce inse unu atare casu, cà cineva a comisu vr'o fapta desmoralisatória séu coruptatória, care nu póte fi trecuta cu vederea pana la repetire, atunci numai decátu aplicámu d'odata unu gradu mai inaltu alu pedepsei.

6. Invetiatoriulu sé-se ferésca d'a predice mai nainte pedéps'a, càci adesea obvinu casuri, candu-e constrinsu sé-si stramute decistulu, séu sé-lu nimicésca cu totulu, si atunci pedéps'a pré usioru si-perde tari'a receruta.

7. In fine invetiatoriulu trebuie se urmarésca cu ochi ageri rezultatele si influentiáriele pedepsei, ca asia in viitoriu se se póta mai bine orientá in aplicarea midilóceloru, si se fia mai siguru, daca procede corectú séu ba. (Va urmá.)

Predica in postulu mare.

(Cum trebuie se se faca marturisirea pecatelor.)

Sculative! nu ve temeti
Mat. 17. v. 7.

Un'a dintre cele mai mari pedepse ale pecatului este, cà indata ce omulu face vre unu pecatu, consciintia sufletulu ilu mustra si-lu neodichnesce, dupa cum dice s. Ioanu

gura de aur: „Dumnedieu a asediatu in launtrul nostru unu neobositu si deapurarea treadingi judecatoriu, consciinti'a sufletesca, care indata ce pecatuum ne judeca; desi nune acusa nimene, noi singuri recunoscem ca meritam pedeps'a, de care in totu minutulu ne tememu. Nu este putere care se indeparte seu numai se po'te impedece pre acelu judecatoriu. Fiesce ca fie care peatosu po'te dice ce a disu Davidu despre sine: „Faradelegile mele eu le cunosc, si peccatulu meu inaintea mea este pururea.“ (Ps. 50.) Consciinti'a sufletului pecum a casa asia si in departare, in calatorie, ba si in somnu si preste mai multi ani ne pune inaintea ochiloru faptele nostre cele rele; desi o putem linisci dora pe unu tempu o'recare, nici candu in sa nu o putem sugruma de totu.

O Dumnedieule! as a dara nici unu mijlocu nu avemu prin care se ne putem casciga odichn'a sufletului nostru celui turburatu, nu avemu alta mantuire decatu se pribegimu pe acestu pamentu pentru peccatele nostre, casi Cainu ucigatoriulu fratelui seu Avelu, seu se cademu in desperare, si noi singuri se ne omorimu, ca Iuda vendietoriulu lui Christosu? Nu asia l. Cr! Domnulu nostru Isusu Christos a randuitu tain'a pocaintii seu a marturisirii peccatoru ca mijlocu, prin care ne putem curati de tote peccatele, in care am cadiutu dupa botezu, si astfelu ne putem castigá de nou mil'a prea bunului parinte, din a carui gratie am cadiutu prin peccatele nostre, dar numai daca vom implini tain'a marturisirii peccatoru precum trebuie se o implinesca fie care crestinu, adeca dupa cum poftesce Dumnedieu.

Marturisirea peccatoru implinita dupa cum poftesce Dumnedieu, castiga odichna si pace sufletului; din fiii maniei face pre omeni fii placuti lui Dumnedieu, pentru aceea preotulu po'te dice fiacarui crestinu, care implinesce bine tain'a marturisirii peccatoru, ce a disu Christosu catra Apostolii sei, pre carii cuprinsese fric'a si cadiura cu feciele la pamentu candu s'a schimbatu la facia: „Sculative si nu ve temeti.“ Omulu peccatosu care si-marturisesce peccatele sale cum se cade, dupa marturisire va simti cea ce si Apostolii au simtitu candu si-au radiecatu ochii spre muntele Tavorului si au vedieutu pre dulcele loru Invetiatoriu pre Is. Christosu. Ca se puteti dara prin marturisirea peccatoru a ve castigá mantuirea vostra, voescu se ve invetiu cum trebuie se fia marturisirea si cum nu trebuie se fie, daca vreti se nu ve aduca osanda sufleteloru vostre. — Fiti etc.

Tain'a pocaintiei seu a marturisirii peccatoru dupa invetiatur'a bisericii nostre cei dreptcredinciose, este tain'a prin care omulu celu peccatosu, parendu-i reu ca prin peccatu a vetamatu pre Dumnedieu si din totu sufletulu cutremuranduse si facendu propusu tare ca de adi inainte nu va mai peccatu, si-marturisesce peccatele sale preotului, dela care prin Dumnedieu dobandesce iertare de peccate.

Acesta taina pentru noi crestini este unu daru a indurarii lui Dumnedieu, unu mijlocu de a ne indrepta din faradelegile nostre, si de a ne castigá indurarea lui Dumnedieu; pentru aceea, forte se insiela crestinulu care crede cumca Dumnedieu au renduitu acesta taina, ca numai pe usioru se se po'ta omulu impeca cu Dumnedieu, caci daca Christosu celu ce n'au peccatuitu nici candu, nici plecare spre peccatu n'au avutu, a trebuitu se mora pentru peccatele nostre, cum ar putea omulu cu minte se si gandesca cumca asia usioru si fara nici o truda se se mantuesca de peccatele sale? Crestinulu care v're ca-se dobandesca iertarea peccatoru trebuie se-i para reu ca au peccatuitu, trebuie se parasesca faradelegile sale si se faca bine, caci numai asia fagadesce Dumnedieu iertare de peccate prin proroculu Isaia „Daca vom inceta a face reu, si vom face bine.“

Celu ce vrea dar ca se-i fie marturisirea spre folosu si prin ea se castige iertare de peccate si mantuire sufletului, nainte de tote trebuie se privesca marturisirea, casi insasi indreptarea, ca si unu mijlocu, ce a renduitu Christosu spre impacarea nostra cu Dumnedieu, dar nu pentru

aceea se se marturisesca omulu, pentru ca dice preotulu, ci pentru ca doresce se fie fiu iubitu a cerescului Parinte; elu nutrebuie se se marturisesca pentru ca se nu-lu batjocoresca omenii, seu se nu-lu ocarasca preotulu, ci pentru ca se-si curatiesca sufletulu de faradelegi, si se dobandesca iertare de peccate.

Bine se intielegieti dar Crestineloru, ce este marturisirea. Ea este marturisirea adeverata a peccatoru nostre, care trebuie se fie incopciata cu o durere interna a inimei caci daca nu ne pare reu ca am peccatuitu si nu ne vom hotari ca mai multu se nu peccatuum, tota marturisirea nostra este fora folosu. Seu dora cugetati, cumca e destulu cu gur'a a spune, fora se ve pare reu ca ati peccatuitu? Forte ve insielati; au nu sciti voi ca Petru antaiulu invetiacele alui Christosu de acea a dobanditu iertare de peccate, ca nu numai i-a parutu reu de ele, ci-a si plansu peccatele sale; si pre Maria Magdalena a iertat'o Christosu dupa ce i-a spalatu cu lacrimi picioarele; pre fiulu celu ratacitu nu mai atunci l'a primitu parintele seu in bratie, dupa ce a strigatu din tota inim'a: „Parinte am peccatuitu la ceriu si naintea ta si nu suntu harnicu si vrednicu mai multu a me chie ma fiulu teu.“ Marturisirea ori carui crestinu adeveratu numai asia va fi bine primita si placuta lui Dumnedieu, numai asia va fi folositoare si spre mantuirea sufletului, daca elu nu numai si-va marturisi peccatele cu gur'a, ci totodata va simti si in launtrulu seu parerea de reu pentru peccate, si-si va popune firmu ca se-va feri de ele. Apoi dora e mare truda ca omulu se-i para reu de peccatele sale? Nici de cumu! Nu se pretinde aci alta, de catu ca omulu se-si aduca aminte de tote peccatele sale, si se gandesca, cumca prin acele a vetamatu pe pre bunulu si induratulu nostru Parinte, fara acarui ajutoriu nu putemu nici se ne miscamu. — Amaru noua! daca nu ne va pare reu de peccatele nostre prin care am maniatu pre Dumnedieu. Vai de prunculu, care supera si necajesce pre parintele seu, fora ca in viati'a lui se-i pare reu de aceea si se cera iertare dela parintele seu.

Astfelu de cugetari trebuie se aiba totu crestianulu adeveratu candu vrea se se marturisesca, si nici candu se nu plece mai nainte la marturisire, pana nu va simti in launtrulu seu parere de reu pentru peccatele sale. — Ori care crestinu po'te fi siguru ca daca merge se se marturisesca fara se-i para reu ca peccatuitu si fara se-si puna in cugetu ca mai multu nu va mania pre Dumnedieu prin peccatele sale, acela reintorce dela marturisire neindreptatu si neiertatu a casa. Ce folosu este daca omulu numai din gura marturisesce ca-i pare reu de peccate, er in inim'a lui nu simtiesce nici o durere. Nici aceea nu folosese nimica ca-i pare reu omulu de peccatele sale pentru urmarile cele rele, ce purcedu din peccate, seu ca prin ele s'a facutu de rusine inaintea omeniloru, seu a patitu ceva paguba; lui trebuie se-i pare reu ca prin peccate au vatamatu si maniatu pre Dumnedieu.

Daca dara i pare reu omulu ca a peccatuitu si ca prin peccatu a vetamatu dreptatea lui Dumnediu, si recunoscete tote foradelegile sale, atunci po'te merge la preotu se se marturisesca, naintea carui cu tota umilinti'a si blandeti'a trebuie se-si marturisesca tote peccatele sale, ce au facutu ori cu cuventulu, ori cu gandulu, ori cu poff'a, ori cu fapt'a. Tote acelea se le marturisesca preotului, caci ori ce peccatu de l'ar tainui seu nu l'ar spune, in modulu acest'a jura strambu, si acest'a este peccatu de morte.

Dumnedieule! ce peccatu grozavu este juramentulu strambu, si cati omeni nenorocosi aluneca in acestu peccatu grozavu, cati nega (tagaduescu) peccatele sale? cati fura, omora si facu si alte foradelegi, fora a le spune preotului candu se marturisesce. Catu de tare s'au latitu dezmerdarile si stricaciunea moravuriloru, insine vedemu cum se lauda unii cu faptele loru cele rele. Colibele seraciloru care mai

nainte scuteau nevinovati'a s'au prefacutu in pester'a foradelegiloru, tinerimea s'a stricatu si nevinovati'a, nu-su credinciosi casetoritii, si tóte aceste le néga candu se marturisescu. Betranii numai candu sunt in pragulu mortii le spunu seusandu-se că s'au temutu, că li-a fostu rusine de preotu, ca se le spuna. Frumósa desvinovati'e! s'au temutu de preotu, dar de Ddieu nu s'au temutu candu le au facutu, o fapta, care i póte aruncá in foculu celu ne stinsu a iadului.

Dreptu aceea de lipsa este ca crestinulu fara sfiála si temere se-si marturisesca peccatele sale, cu tóta indreznél'a si cu totu increzementulu, dna cum dice unu St. parinte, că fie care omu se aiba mai mare incredere in celu ce l'a nascutu lui Dumnedieu adeca in preotu, de cătu in parintii sei, carii l'a nascutu trupesce; se-se arete crestinulu cu tóta umilinti'a naintea preotului, si sfaturile lui se le primésca si se se sirguiésca asi indreptá viéti'a sa. Nu trebuie se-se dechiereze că dóra altulu l'au indemnatu la pecatu, nici se-se laude cu faptele sale cele bune, căci atunci se va întórce de la marturisire neindreptatu ca si fariseulu din biserica.

Nu e permis nici se spuna peccatele cu vorba de scandalu si necuvincióse, căci trebuie se scie totu crestinulu, atunci candu sta inaintea preotului, Dumnedieu sta de facia nevediatu intre ei, se-se ferésca nu cumva se-si bata jocu de marturisire carea este unu midilocu randuitu de Dumnedieu si mantuitor nostru Isus Christosu spre iertarea peccatoru si spre impacarea cu Dumnedieu. — Nu trebuie se ve temeti séu se ve fie rusine, tóte peccatele vóstre, din inima curata dreptu se le marturisiți preotului, dupa cum dice S. Ioanu gura de aur: „Inaintea scaunului judecatii lui Dumnedieu, cu atáta mai tare putemu sperá că vomu dobandí iertare de peccate, cu cătu ne vomu marturisi de mai multe ori“. Daca voi veti spune tóte peccatele vóstre si Dumnedieu tóte le va iérta vóua. Dupa marturisire ve ingrigiti ca se faceti din destulu si se impliniti tóte pentru peccatele vóstre, daca vreti se dobanditi iertare de peccate, si se fiti fii placuti lui Dumnedieu, cea ce eu ve si recomendu in numele lui Isus Christosu, prietenulu celu mai sinceru alu ómeniloru, care si-a versatu sangele si s'a lasatu a fi pironitu pe cruce pentru noi. Amin!

Isaia Cioca.
preotu.

Bocetele populare la Romani.

(Fine.)

Bocetu.

Draga, draga fratioru
Né-i lasatu pe toti cu doru.
Paseruica sburatóre,
De la noi esti calatóre,
Tu te duci in ceea lume,
Unde nu cunosci pe nime,
Da iea sém'a tare bine
Si m'asculta si pe mine,
Cà sunt doue drumurele
Unu-i totu cu floricele,
Flori negrite si de jele.
Celaltu cu busuiocu,
Par' că-i unu pârau de focu.
Veniti frati, veniti surori
De me 'mpodobiti cu flori,
Si-mi spalati trupulu cu apa,
Càci adi me pornescu la grópa.
De-ti vedé voi viorele,
O se alergati la ele,
Chitindu că-su urmele mele,
Ér vediendu voi stinjiniei
Ati plecá fug'a la ei
Si-ti chiti că-su ochii mei.
Róga-te la Precist'a

Ca se-ti dée cheiti'a
Si se-ti descui guriti'a.
Se mai poti vorbí odata
Se mai mangai asta glóta.
Dac'asi sci cand te-ai întórce
Drumu de busuiocu ti-asiu face,
Ti-asi semená ochisiele,
Da cum le-oiu plivi de jele!
Cine pléca in cea tiéra.
Póte sè-se întórca éra
Celu ce merge 'n ceea lume
Nici s'aude de-a lui nume.
Cotun'a Rapciuni (Moldov'a)

Bocetu.

Pe cea cósta mohorita
Pare-o óste ratacita,
Dar nu-i óste ratacita,
Ci-i Mariti'a logodita.
Dar cu cine-a logoditu?
Cu pamentulu inegritu
Si apoi sufletulu si-a datu
Crucci, càrei s'a 'nchinatu.
Comun'a Bicazu (Moldov'a)

Bocetu.

Trage, trage clopotielu,
Cà-ti mai vine-un sufletielu,
Trage, totu eu jale
Se s'auda pana'n vale.
Càci asia s'a intemplatu
Dupa cum a fost cantatu,
Cucoveic'a cobitóre
Si de reu prevestitóre.
Mama, cum te-ai induratu
De copii ti-ai lasatu,
Dupa ei tu n'ai oftatu,
Pe-a cui séma tu i-ai datu,
Cine ii-va milui,
Si cui s'oru mai jelui,
Lemneloru ori petriloru,
Muntiloru ori codriloru?
Deminéti'a s'oru sculá
Si prin casa oru umbl'a,
Se te véda undeva,
Se zerésca ei ceva.
Ia-me mama si pe mine
Cà ti-oiu prinde si eu bine.
Eu acolo n'oiu trai,
Ci lumea voiui chinui,
Care 'ntaiu se va sculá,
Totu in mine-a aniná.
De-asi lucrá pe sub pamentu,
La straini draga nu sunt.
Cătu erá mama cu mine,
Tóte 'mi-mergéu cu bine,
De lucramu, de nu lucramu,
Draga mamei eu erámu.
De-asi fi pasere maéstra,
M-asi uitá totu pe feréstra.
De-asi fi pasere de ventu,
Ma-si duce pe sub pamentu
Pan la mam'a in mormentu.
Dar mamuti'a m'a semtitu
Si 'nainte mi-a esitu,
Ea la mine a cautatu,
Si astfelu m'a intrebatu:
Tu copila, ce-ai pátitu,
Si 'n pamentu de m'ai gasitu?

Stai mamutia, că-ti voiu spune,
 Căci vinu de pe ceea lume.
 N'am venitu d'ora se siedu,
 Ci numai se te mai vedu,
 Cu tine se me 'ntalnescu
 D'oue vorbe se-ti vorbescu.
 Bate-te pusti'a mórte,
 N'ai avé de nime parte.
 Multu ai fost insielátóre
 Pe-asta lume trecátóre.
 Lumea ai cutrieratu
 Multe suflete-ai luatú.
 Bucura-te tientirime,
 Mandru trandafirú ti-vine.
 Da nu vine se infloresca.
 Ci vine se putrediesca.

Comuna Crasn'a (Bucovin'a.)

B o c e t u.

Scóla, gospordarulu meu,
 De audi suspinulu greu.
 Te-ai pusu astadi la hodina,
 Lasandu a ta gospodina.
 Da cum de te-ai induratu,
 Si copii ti-ai lasatu?
 Eu de astadi inainte,
 Dumnedieule pré sante
 N'oi se am in veci milutia,
 Nici pe nime cu putintia.
 La inverditulu codrului
 La cantatulu cucului
 La pornitulu plugului,
 Cine lanulu va prasí
 Si 'n campu érba va cosi?
 Bucura-te manastire,
 Mandra florica-ti vine.
 Da nu vine de 'nfloritu,
 Ci vine de putreditu.

Comuna Cup'a (Bucovin'a.)

Teodoru T. Burada.

D i v e r s e.

— **Multiemita publica.** Comitetulu parochialu ortodocsu din comun'a Rabagani intru neajunsurile sale la cumperarea unui clopotu séu campana la sant'a biserica vediendu-se ajutoratu prin spriginulu si ajutoriulu de 100 fl. adeca una suta floreni, data inca la Pesta campanariului Walsér de magnificulu dnu *Alesandru Romanu*, deputatu dietalu, — prin acést'a in termini scurti dar plini de sinceritate, vine a-i face si a-i dá cea mai caldúrsa multiemita, pofindu-i din inima in numele tuturor credintiosiloru din comun'a Rabagani, ca bunulu Ddieu dinpreuna cu st. dómna socia se-lu trajésca intru multi ani fericiti spre bucuri'a alegatoriloru sei si a natiunei intregi. Rabagani 30. Ianuariu st. v. 1879. Comitetulu parochialu.

† **Necrologu.** Crud'a mórte rapí din mediloculu celoru vii, dupa cum ni serie unu corespondentu alu nostru, unu'omu de frunte din comun'a Sinitea, pe *Simeonu Bozganu*. Elu a fost unulu din cei mai demni plugari ai nostri. O singura tendintia lu-cenduse in intregu decursulu vietii sale, tendintia de a dá fiiloru sei o buna educatiune. Acést'a tendintia si o vediú realizata, vediendu pe toti fii sei asiezati si in buna stare, dintre cari pre doi, si anume pe Ilie si Florea advocati. Fie-i tierin'a usióra!

† **Necrologu** Tenerulu de buna sperantia *Ioan Serb* adiunctu notariulu in Pílu reposá in Domnulu la 19 Ianuariu a. c. in urm'a unui morbu greu de tifus, lasandu in doliu pre parintele seu I. Serbu, pe fratii sei Gerasim si Nicolau Serbu. Fie-i tierin'a usióra!

— **Missionari buddisti.** Diariulu „Hiago News“ anunta lumii, că preotimea din Iaponi'a se prepara cu tóta seriozitatea a trimite missionari in Europ'a si Americ'a, ca se propage religiunea lui Budha. Spre scopulu acest'a s'a infiintiatu in orasiulu Kiato unu seminariu pentru 12 sute de elevi, in carele se-se pregatésca fitorii missionari.

† **Balulu romanu din Aradu.** Erau órele 8 in diu'a de 1/13 februaru. In piati'a principala din Aradu se observá o schimbare. Erá o vioitiune si o vietia, incát privitorulu se credea strepusu pe unu momentu intr'unu nou stadiu, carele semená mai multu cu strad'a victoriei din Bucuresci, decât cu aspectulu iudatinatu alu piecii orasiului nostru. O multime de tresuri veniau din tóte partile, si se opriau inaintea otelului „Crucea alba“. Ele aduceau, cu cea mai mare repediune acelu publicu alesu, care asceptá inca de multu si cu mare doru a se amusá de acea petrecere, ce si-a cascigatu atât'a renume, cunoscuta sub titlulu de „balulu romanu din Aradu.“ Intr'aceea sunase orologiulu noue óre. Music'a incepú a intoná Ardelean'a. Semnalulu pentru inceputulu balului fiindu datu tinerimea incepú a dantiá cu foculu cunoscutu si desvoltatu de romanu la tóte ocaziunile si pe tóte terenele. Acestu tonu se sustienú in totu decursulu petrecerii. Totulu erá animatu. Intréga societatea erá cuprinsa de o mare bucuria, asia incát te credeai, că te affi in mediloculu unei petreceri vialé si animate a cetatieniloru romani de odinioára. O cununa frumoása de dame — dómne si domnisióre — impodobiaú sal'a cea mare a otelului. Ele rivalisau prin frumseti'a si toaletele pregatite, care de care mai cu gustu, asia incát damele nóstre ne intarira de nou in credinti'a, că posedu celu mai bunu gustu intru alegerea si arangiarea toaletei. O singura observare nu o putem intrelasá cu acést'a ocaziune, aceea adeca, că ici colia ni se paria pré multu lucsu. Suntem siguri, că niminea nu se va puté superá pentru acést'a mica observare, dupa ce scimu, că eleganti'a toaletei unei dame nu se póte judecá dupa greutatea si scumpetea materiei, din carea este facuta hain'a. Balulu a fost fórte bine cercetatu, cadrilele se jueau de câte 60 de parchi. Intre óspetii straini, cari contribuira cu presenti'a loru la reusit'a si splendórea balului, amintimu aci pe comandantulu fortaretii din Aradu, dlu generalu Fridericu cavaleriu de Prohaska, mai multi oficeri de statulu maioru, alti oficeri subalterni si altii multi. Music'a ne facú o surprisa intonandu cadrilulu compusu de dn'a *Nicóra*, si polc'a „confederatiunea danubiana“ de aceeasi autória, ambe ascultate de publicu intre cele mai vii aplause. Caracteristic'a acestei petreceri erá o ordine frumoása, unu tonu elegantu si cea mai mare animatiune. Galeri'a inca era ocupata de o multime de dame si domnisióre, cari priveau cu placere la joculu celu vioiu din sala. Unu singuru inamicu se parea că s'a conjuratu contra inimeloru june, ce se semtieau atât de bine, acel'a adeca, că diorile dilei se ivira pré timpuriu, si silira pe publicu a se desparti ducendu cu sine cele mai frumoése suveniru si convingerea, că romanulu bravu in lupta este trufasiu in salonu.

Balulu romanu impreunatu cu concertu arangiatu de coloni'a romana din Budapest'a la 12 ale curentei reusi de minune. Elu a fost cercetatu cât se póte de bine. Concertulu a reusitu peste asptare. Diarele streine din Budapest'a vorbescu de reusit'a acestei petreceri cu cea mai mare stima, si se pare, că nu au destule cuvinte de lauda pentru succesulu obtienutu.

— **Iunimea romana** din Covasintiu, la 28 Ianuariu a. c. a arangiatu pe sém'a fondului scolariu gr. or. d'acolo, unu balu romanu, precedatu de teatru. „La Turnu-Magurelle,“ piesa de laureatulu nostru poetu, V. *Alesandri*. Petrecerea si teatrulu acest'a merita a se pune in publicitate, cu atât mai vertos, căci nu numai a fost uniculu in soiulu seu, dar ce e mai multu, in elegantiu in

vioitiune a pestrecutu asteptarea numerosului publicu. Teatrlu nu numai că a reusitu de minune, ci publiculu a fost entusiasmata de nimeritulu jocu a diletantiloru teneri sub conducerea tenerului E. T. Pucea, care in rolulu seu de „Horcea“ si a castigatu numerose aplause, jucandu cu focu adeveratu alu dorobantiuluiu erou si cu mare desteritate; ér dr'a Emilia Craciunescu in rolulu de „Adel'a“ impreuna cu dlu Teodoru Munteanu in rolulu seu de „Doctoru“ asemenea au fostu aplaudati. Petrecerea acést'a frumósa a duratu pana demineti'a la 6 óre, cand publiculu in deplina indestulare, cu suveniru placute s'a despartitu. Venitululu curatu a fost 10 fl si câteva cruceri, care suma de locu s'a si depusu pe sém'a fonduluiu scolariu romanu gr. or. in cass'a de pastrare din Aradu. Siri'a 9 fauru. Mladinu de Macea.

— **Ce face furi'a!** In dilele trecute se petrecu in o comuna din Ungari'a o scena infioratória. Intr'unu satu se jucau mai multi flacái teneri chiar inaintea casii preotuluiu catolicu cu néua. Preotulu, carele nu putea se suferelarm'a si hohotele impreunate cu acestu jocu, deschidendu feréstr'a ii-admoná, si le dise, că séu se incete, séu se mérga in alta parte, si se nu conturbe liniscea publica. Admonitiunea lui nu avú nici decát efectulu doritu. Joculu se continuá, ér unu flacáu mai impertinentu aruncá cu néua chiar si asupra preotului. Acést'alu-in furiá atát de tare, incát nici un'a nici doue, luá pusic'a a-mana, si glontiu luó pe unu tineru de 16 ani, uniculu fiu alu unei veduve astfelu, incát remase indata mortu. Tieranii infuriati de acésta fapta, prinsera pre preotu, si-lu predara justitiei.

— **Unu omu mare scapatatu.** In stradele din New-York se vede unu cersitoriu strentiosu intrandu din casa in casa si implorandu ajutoriulu ómeniloru. Din faci'a acestui cersitoriu poti ceti, că odata a fost omu de pusetiune inalta in societate. Elu este in adeveru guvernorul de odiórá alu statului Carolin'a in Americ'a de Nordu. Unu diariu scrie despre densulu, că in viétia s'a de mai nainte se observá o mare locoméa dupa avere. Spre scopulu acést'a si-permitea totu feliulu de abusuri in oficiu. Dar asia se vede, că banulu cascigatu pe nedreptu, séu cum se dice „de haram“ face omului numai dauna, ér nu folosu. Elu traía in desfranare si coruptiune, si acum se vede aruncatu de sórte in cea mai deplorabila stare, parasitu de socía si de toti acei'a in mediloculu càror'a traía mai nainte, si silitu a traí din cersitoria.

— **Inteligenti'a Elefantiloru.** — „Dayly Graphic“ din New-York, publica unu faptu curiosu, care vine a confirmá declaratiunile invetiatiiloru asup'r'a inteligentiei si a patrunderei elefantiloru. Unu oficeru din armat'a de Bengal avé unu elefantu favoritu, care era de o frumsetia insemnata, si carui'a facé a i se dá in fiecare di de facia cu densulu o cantitate de chrana. Acestu oficeru fiindu silitu de a lipsi in timpu de mai multe dile, pazitoriulu insarcinatu cu ingrigirea dobitocului, miciorá din ce in ce cantitatea de chrana, ce i se dá, astfelu că elefantulu slabi, si se stingea vediendu cu ochii din di in di. Cand oficerulu se întórse, elefantulu dedú semne estraordinare de bucuria, si or'a mancarei sale fiindu sosita, pazitoriulu seu i-dedú, in presentia oficerului, cantitatea de chrana ce avea obiceiulu a-i o dá inainte de plecarea stapanului seu. Elefantulu facú numai de câtu doue parti din porticia s'a; elu mancă pe un'a si nu atinge de locu pe cealalta. Oficerulu, care cunosea patrunderea favoritului seu, si-dedú numai de câtu sama de talhari'a ce se facuse in lips'a sa, si sili pe culpabilu a-si marturisi gresiél'a. (Steuá Rom“.)

— **Unu supinu!** — Nu sciu pana la ce gradu va interesá publiculu ceea ce voescu se dicu: nu sciu asemenea, daca va impartasi opiniunile mele, dar totu ceea ce sciu este, că unu mare numeru de barbati cugeta cá si mine, si vedu sub acelasi aspectu marea bestiune a femeii.

Abusurile de totu feliulu astadi au fúdeturnatu pe femeia din calea ei adeverata, si o au facutu se-si uite de nobilulu rolu, ce natur'a i-a confiatu in lume. In tóte dilele vedemu lucruri, cari mergu reu; si cu tóte acestea nimeni nu avemu curagiu d'a remediá acelu reu si d'a cautá solutiunea problemei. Femeia boierului, a negustorului, mare séu micu, alta data, de si lipsita de instructiune, dupa timpurile, in care traía, sciá se-si implinésca cu zelu atributiunile ei de sotie si de mama de familia. Ea-si facea o gloria din virtutea ei. De ce óre astadi femeia romana s'a schimbatu atát, incát a devenitu necunoscuta? Caus'a este timpulu aspru, in care traimu!!! Civilisatiunea pe langa binele, care a facutu omenirei, a adusu si multe rele in mijloculu unoru popóre inca tinere. Noi romanii, poporu latinu, prin natur'a nostra suntem fórtre suseptibili de o civilisatiune repede, si in intervalu de cáti-va ani am strabatutu unu spatiu, pe care alte popóre nu l'au pututu percurge de cât in decursulu mai multoru secli; si acést'a probéza caracterulu si inteligenti'a nóstra. Inse din nefericire, ca ori ce lucru, care se adópta fara precugetare, si presinta in urma grave inconveniente, asemenea si repedele progrese, ce am facutu in multe altele ne a adusu tot-de-odata si unulu din cele mai mari rele: „lucslulu impinsu la escesu.“ Éta dar, un'a din causele principale, cari a facutu ca femeia romana se degenereze. Daca Franci'a, Germani'a si Angli'a ne au respanditu civilisatiunea loru, nu am sciutu se adoptámu ceea ce ele au avutu mai bunu, si se despretiuimu coruptiunea. Tóte acestea nu sunt nisce inovatiuni ale spiritului meu, toti le cunóscemu, toti le sentimu; inse nu avemu curagiu d'a ne pune la lucru, d'a curmá reulu, d'a supraveghí cu ochii neclintiti calea adeverata, ce femeia romana trebue se urmeze pentru a ajunge la fericirea ce aspira. Se spunemu verde, D-neloru si D-reloru nóstre, că fericirea nu consista in a rivalisá in lucsu; acést'a nu le conduce decát: la ruina averii, la dispretiulu ómeniloru întiepti, la miseria. Daca s'ar inquietá mai putienu de mode, si ar fi mai modeste, ele ar fi mai naturale si mai gingasie: atunci timpulu le-ar permite, ca se-si cultive o suma de cualitati frumóse, cu care natur'a le-a inzestratu. Daca privimu casatoriele de astadi, vedemu că ele nu represinta, decát rare ori, legaturile acelea de inima, cari facéu alta data fundamentulu familiei si a-lu societátii; au devenitu nisce pure speculatiuni, si acést'a numai din cauza esigenteloru lucslului si lipsei de principii solide, pe cari tenerile nóstre D-sióre trebuescu se-le aiba plantate in inima inca din fraged'a loru versta. Prin urmare este de doritu ca: in loculu lucslului, a vanitátii de a revalisá, a cocheteriei d'a placé altor'a decát acelui'a, cu care sórtea a unit'o, femeia nóstra se cultive modesti'a, virtutea etc. si se caute a profitá de scurtele momente ale vietii printr'o instructiune a fenomeneloru si frumsetieloru naturei. Cu unu cuventu numai atunci va avé fericirea adeverata si nu cea ilusoria. Ar fi multe de disu, inse nu voescu se ostenescu pe lectori cu digressiunile mele. („Romania Libera.“)

— **Pop'a si tieranulu in Rusi'a.** Gasimu in „Deutsche Zeitung“, din Vien'a, o naratiune amusanta si caracteristica. Acésta naratiune, de a càrui responsabilitate ne referimu la diurnalulu vienezu, ar dá o curiósa ideia de manierele, cu cari se servescu cáti-va din clerulu rusu daca cum-va nu e vr'o pacalítura de spiritu decát ceva exactu: Unu tieranu tineru insurandu-se in altu satu, se duse la pop'a, c'a se-i céra imputernicirea trebuintósa. „— Fórtre bine, i dise pop'a, vei avé autorisarea ceruta, dar mai antaiu se regulamu o mica scotéla“. „Tu ai se parasesci satulu nostru; te-ai ganditu cât perdu eu prin ast'a? Pentru serbarea nuntei tale se punemu 10 ruble. Femeia t'a va avé copii; — Se presupunemu 7, — face pentru 7 botezuri, 7 servete, si rugatinea, 6 ruble si 30 copeici. Mai multi din copii tei vor muri, — se dieamu 4, — ceea ce face 4 ruble pentru 4 inmorméntári. „Asia-i séu nu?“ Tieranulu se scarpana dupa ureche si raspunde: — Dar se pó-

te se mori tu înainte, Batka, tu esti deja ghiuj betranu. — De siguru, dragulu meu, cu totii suntemu muritori, si me voi multiemi cu 10 ruble. Bine intielesu, că tieranulu n'avă ce face si plati. („Zimbrulu“.)

— **Dreptate muscalésca.** Diariulu „Kiev“ istoriscesc urmatoriulu casu, ce caracteriséza pe tieranulu din Russi'a. Intr'unu satu din guvernamentulu Kiew tieranii prinsera unu hotiu de cai. Lu-luara indata, lu-legara, si pornira cu elu la carciuma. Aci incepura a se sfatui, ce se faca cu hotiulu. Atunci le dise unulu: „Aduceti-mi unu batiu bunu si unu stréngu, că-i facu eu indata dreptate“. Primindu lucrurile cerute lu-legă cu stréngulu de gātu. Bagă apoi dupa stréngu batiulu si lu-suci atăt'a, pana cand, nefericitiulu intre cele mai mari torturi fù sugrumatu.

— **Unu remediulu contr'a ciumei.** Unu diariu din Petrapole atrage atentiunea publicului asupr'a unei brosiure publicate de Dr. Heine. In acésta brosiura dice autoriulu, că dupa esperiinti'a sa cascigata in anii 1828 si 1829 ca medicu in armat'a rusésca, singurulu medilocu, cu care se pôte curá cium'a este untulu de lemnu, cu care sè-se frece bolnavulu cu ajutoriulu unei bucăti de postavu curatu diminéti'a si ser'a preste totu corpulu, si se-i se dea o anumita cantitate, ca se-lu si bea.

Post'a Redactiunei.

Dlui aut. alu coresp. „Certe pentru. Conform programului acestei foi nu putem publicá tractate cu caracteru de polemii personali. Daca veti dá lucrulu o forma obiectiva, bucuos.

Concursa.

2—3.

Pentru parochi'a vacanta din *Sintea* comitat. Aradului, protopresbiterat. Chisineului, cu acést'a se deschide concursu cu terminu de alegere pe *Duminec'a din 11. Martie st. v. a. c.* Emolumintele sunt: un'a sessie de pamentu estravilanu de clas'a 2-a — dreptu de lemnaritu. — 4 jugere de fenatiu, 130 fl. pentru biru si stole, — rebonificare pentru dreptulu de pasiune 30 fl. si unu fondu intravilanu fara de casa. Recurentii, cari potu fi absoluti clerici, séu preoti pana la diu'a alegerii au se se prezenteze la biserica in faci'a locului, pentru de a-si arată desteritatea in cantari si tipicu, ér recoursele pana in 4 martie a. c. au de a-le trimite la protopresbiterulu tractualu Petru Chirilescu in Chitighazu (Kétegyháza.)

Datu in Sintea la 18. Ianuaru 1879.

Comitetulu parochialu;

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, protopresbiteru.

2—3.

Pentru deplinirea postului invetiatorescu dela a II-a scóla confes. rom. *din nou infiintiata* in comun'a *Sicu'a*, Inspect. Agrisiului, protopresb. Siriei, cottulu Aradu cu terminu de alegere pe *Duminec'a lasatului de branza, ce dade la 11 Febr. a. c.* Emolumintele anuali sunt: in numerariu 200 fl. v. a., 5 ergii de lemne, tacse dela inmementári si cortelu liberu. Reflectantii la acestu postu voru produce: testimoniulu despre absolvirea institutului pedagogicu, atestatu despre purtarea morala si despre ocupatiunea de pana aci si carte de botezu, că sunt de religiunea ortodocsa, si sè-se prezenteze la biserica pentru a-se recomandá in cantare; recoursele astfelu instruate, se voru trimite concermintelui Inspect. scol. in Szöllös-Csigherél per: Pankota; cei cu testimoniulu de calificatiune voru fi preferiti.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Demetriu Pop'a**, inspect. scol.

1—3.

Pentru vacant'a parochia gr. or. de clas'a a 3. din comun'a *Prezesci-Donceni*, protopresviteratulu Borosineului, in dieces'a Aradului, cu terminulu de alegere pe *4. Martie a. c. st. v. séu pe a trei'a dumineca in paresimi.* Emolumintele sunt: a) Prezesci $\frac{5}{8}$ sessiune pamentu aratoriu cu intravilanu si casa parochiala, — birulu parochialu dela 38 numere de case cu pamentu, un'a masura cucuruзу sfarmatu — dela 20 case dileresci jumatate mesura, si stolele indatinat; b) Donceni — $\frac{1}{4}$ sessiune pamentu aratoriu, unu intravilanu — biru parochialu dela 57 case tóte cu pamentu, un'a masura cucuruзу sfarmatu si stolele indatinat. Recurentii au se produca testimoniulu despre absolvirea teologiei, de calificatiune, atestatu de botezu si atestatu de moralitate. Preotii santiti au preferintia. Se recere, ca recurrentii in vre o domineca ori serbatóre se-se prezenteze la sânt'a biserica din Prezesci, ca poporul se se convinga despre harnici'a loru in cantári, liturgisire si cuventári bisericesci. Recursele adresate comitetului parochialu se voru trimite parintelui admin. protopresviteralu Nicolau Beldea in Borosineu celu multu pana la 26 Februaru a. c. st. v.

Prezesci-Donceni 1 Februaru 1879.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: **Nicolau Beldea**, adm. ppresviter.

3—3.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu de a II-a Clasa confes. rom. din comun'a *Chinesu* (Knéz) protopr. Temesiórei, cottulu Temesiului se deschide concursu pona in 4 Martie a. c. in care di va fi si alegerea. — Emolumentele sunt 120 fl. 75 cr. in bani; 50 meti grâu; 100 ft. lardu (elisa); 75 ft. sare; 18 ft. lumini; 3 stan-geni lemne; 5 stengeni (orgii) paie, din cari are se-se incaldiéscá si scól'a; cortelu liheru cu gradina estravilana de $\frac{1}{4}$ jugere si 2 jugere livada pamentu aratoriu. — Recurentii sunt poffiti a se presentá in óre care Dumineca seu serbatóre la st. biserica pentru a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu si pentru a se face cunoscuti alegatoriloru. — Cei ce voru reflectá la acestu postu, au a-si adresá recoursele loru — provediute cu testimoniulu de calificatiune si atestatu despre purtarea morala. „Comitetului scolasticu romanu“ in Knéz per Merzdorf. —

Datu din siedintia comit. scol. tienuta in 18 Ianuaru 1879.

Alesandru Cretiunesbu, presied. comit. scl.

2—3.

Pentru depliniraae postului invetiatorescu dela a II-a scóla confes. roman ortodocsa din nou infiintiata ni. comun'a *Tauti*, Inspectoratulu Agrisiului; protopopiatul-Siriei; cott: Aradu cu terminu de alegere pe I-a Domineca in paresimi ce cade in *18 Februaru a. c.*

Emolumintele anuali sunt: in numerariu 200 fl. v. a., 10 orgii de lemne, din care are a se incaldi si scól'a, tacse dela inmormentári si cortelu liberu. Reflectantii la acestu postu au produce: testimoniulu despre absolvirea institutului pedagogicu, atestatu despre purtarea moral rea despre ocupatiunea de pana aci, carte de botezu că sunt de religiunea ortodocsa si sè-se prezenteze la biserica pentru a-se recomandá in cele rituali. Recursele astfelu construite se voru tramite Inspectorului concerninte in Szöllös-Csigherél per Pankota pana la 16 Februaru, cei cu testimoniulu de calificatiune voru fi preferiti.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Demetriu Pop'a**, inspect. sco.